

QUADERN ALUMNE

1. LLEGIM L'EDIFICI

El Monestir de Sant Joan de les Abadesses
i la seva arquitectura

1. Què són els monestirs?

El monaquisme és una forma de vida que, des del recolliment en la solitud, té com a activitat principal la pregària a Déu. Normalment els qui menen una vida cenobítica ho fan seguint una regla que estableix el com i el perquè de la vida diària del religiós. El monestir és el lloc on habita la comunitat per establir una vida en comú.

Cal distingir, entre monjos i canonges regulars. Els primers viuen en comú per dedicar-se fonamentalment

a la pregària, i per això s'aparten del món i viuen en clausura; els segons, en canvi, a més de la pregària atenen les diferents necessitats pastorals –predicar la Paraula de Déu, exercir la caritat i celebrar els sagraments i la litúrgia- i viuen en comú per ajudar-se mútuament a ser fidels a la seva vocació. Ambdós tipus de vida poden estar regulats per una regla, que a vegades pren nom del sant que la inicia –regla agustiniana, benedictina...

*Sabies
que...*

*els monestirs disposen d'estances especialitzades
per complir cada activitat necessària en la vida del monjo?*

ACTIVITAT

1

Saps com es diu cada espai del monestir? A continuació, ubica i relaciona els noms dels espais que formen el monestir de Sant Joan de les Abadesses amb la seva funció.

el refectori - l'església - el dormitori - el claustre - la sala capitular - la infermeria - l'escriptori

És la part més rellevant del clos monàstic, on els monjos resen.....

És un pati al voltant del qual es disposen les altres dependències.....

És on els copistes reproduïen els manuscrits.....

És l'espai en què els monjos mengen.....

1. LLEGIM L'EDIFICI

la seva arquitectura

És l'espai de reunió de la comunitat

És on els monjos descansen

És l'espai d'acolliment dels pelegrins i els viatgers.....

2. L'església del monestir

ACTIVITAT

2

Observa la planta de l'església del monestir de Sant Joan de les Abadesses, relaciona i situa els noms dels espais al lloc corresponent. Si tens dubtes, recorda que pots consultar el glossari!

transsepte

absis

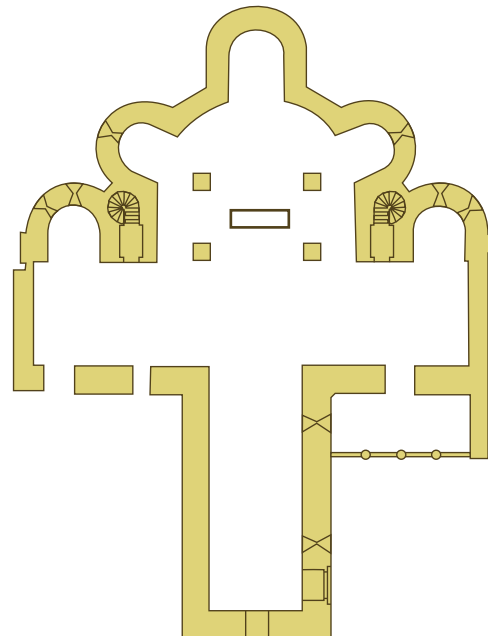
presbiteri

façana

absidiola

creuer

nau

Sabies
que...

el temple es construïa de forma que la capçalera
fos orientada a l'est, ja que és el lloc per on surt el sol, símbol de Crist?

1. LLEGIM L'EDIFICI

la seva arquitectura

glossari

Absidiola: absis secundari, generalment més petit que el principal, situat a la capçalera.

Absis: construcció de planta semicircular o poligonal, adossada a la part posterior de la nau i coberta amb volta de pedra. A l'interior s'hi sol instal·lar el presbiteri o un altar.

Creuer: punt d'intersecció de la nau central i la nau transversal.

Girola o deambulatori: Passadís que encercla el presbiteri d'algunes esglésies pel darrere. Permet el pas sense distreure la celebració central.

Portalada: conjunt d'elements arquitectònics i ornamentals que configuren la porta d'accés al temple.

Presbiteri: part d'una església, més elevada que la resta, on hi ha l'altar major. És l'àmbit on s'aplega el clergat per celebrar l'eucaristia o la litúrgia. L'altar és la taula on se celebra el sacrifici de la missa, i l'ambó, el lloc des d'on es proclama la Paraula de Déu (la Bíblia).

Transsepte: nau d'una església perpendicular a la nau principal.

3. Els elements de decoració arquitectònica

Les estructures que formen els edificis d'època romànica són complexos, ja que existeix una àmplia varietat d'elements arquitectònics que es poden combinar, tant als murs com a les cobertes de les esglésies, a l'interior i a l'exterior.

Molts d'aquests elements ja apareixien a les construccions de l'antiga Roma, màxim referent arquitectònic de l'època romànica.

ACTIVITAT

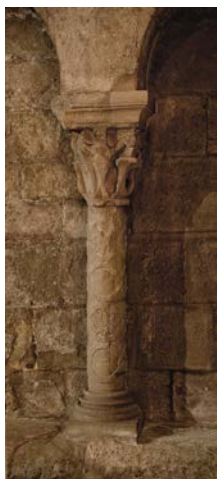
3

A continuació trobareu una imatge amb els noms dels elements arquitectònics que apareixen, a partir d'aquesta fotografia. Marca amb una X les afirmacions correctes:

1. LLEGIM L'EDIFICI

la seva arquitectura

VOLTA DE CANÓ: cobertura de l'espai en forma de volta semicilíndrica

ARC CEC: element decoratiu de forma quadrangular

CAPITELL: element decoratiu al coronament de la columna

ARC DE MIG PUNT: arc format per una semicircumferència

LESENA: és un reforç vertical en el mur que va acompanyat d'arcs cecs

4. *Vita comunitatis*

La vida de la comunitat de monjos o clergues estava perfectament pautada en la regla religiosa que seguien. L'activitat central del dia era la celebració de la missa i el rés comunitari, que feien

7 vegades al dia. Combinaven la pregària amb els altres serveis dins la comunitat o fora d'ella, per la qual cosa cadascun dels membres de la comunitat tenia un càrrec o funció molt específic i determinat.

ACTIVITAT

Intentem entre tots esbrinar quines són les funcions que desenvolupen els canonges dins la comunitat segons el seu càrrec. Relaciona amb una fletxa cada ofici amb la seva funció principal.

1. LLEGIM L'EDIFICI

la seva arquitectura

Escolar	serveix els aliments a taula
Prior	educador dels joves
Sacristà	cap de la comunitat, dirigent i representat del cenobi
Cellerer	ajuda l'abat en el govern del monestir i atén els novicis
Almoiner	té cura de l'església i allò necessari per al culte
Refetorer	distribueix les almoines als més pobres
Abat	encarregat del rebost, el forn...

*Sabies
que...*

estudiaven i pregaven tot preparant-se per ser ordenats sacerdots?

A L'AULA

ACTIVITAT

Busca a Internet la planta de l'església de Cluny (França) i la planta de l'església de Sant Climent de Taüll (Catalunya) i compara les dues capçaleres amb la del Monestir de Sant Joan de les Abadesses. De quin tipus d'arquitectura creus que té més influència?

- A . França
- B . Catalunya